

**MINISTERSTWO TRANSPORTU,
BUDOWNICTWA i GOSPODARKI MORSKIEJ
Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych**

Dot. zdarzenia nr: 416/11

UCHWAŁA

Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych, w składzie:

Przewodniczący posiedzenia Komisji:	mgr inż. Andrzej Pussak
Członek Komisji:	dr inż. Michał Cichoń
Członek Komisji:	dr inż. Dariusz Frątczak
Członek Komisji:	mgr inż. Jerzy Kędzierski
Członek Komisji:	mgr Tomasz Kuchciński
Członek Komisji:	mgr inż. Ryszard Rutkowski

W dniu 18 stycznia 2012 r., podczas posiedzenia Komisja rozpatrywała przedstawione przez Ośrodek Szkolenia Spadochronowego Para-Sol, wyniki przeprowadzonego badania zdarzenia lotniczego spadochronu Mars 330, które wydarzyło się w dniu 1 maja 2011 r., w miejscowości Piła.

Przebieg i okoliczności zdarzenia:

Uczeń-skoczek wykonywał swój dziewiąty skok ze spadochronem (a pierwszy w sezonie i pierwszy w ramach szkolenia w OSS „Para-Sol”) z wysokości 1000 m i z samoczynnym otwarciem czaszy głównej (lina desantowa). Czasza spadochronu wypełniła się prawidłowo. Po odhamowaniu linek sterowniczych uczeń wbrew zakazowi instruktora przystąpił do wykonywania obrotów o 360 stopni (spirałi) całymi seriami, na przemian w lewą i prawą stronę. Obroty były wykonywane poprzez pełne ściągnięcie linek sterowniczych, co w efekcie powodowało szybką utratę wysokości. Prawdopodobnie uczeń nie kontrolował wysokości za pomocą wysokościomierza, co spowodowało, że kontynuował obroty nawet poniżej wysokości 300 m nad ziemią, kiedy powinien rozpocząć budowanie kręgu do lądowania. Doprowadziło to do uruchomienia automatu spadochronowego „Cypres Student” i otwarcia spadochronu zapasowego (czasza klasyczna – okrągła). Nastawa wysokości automatu nie była korygowana, a automat spadochronowy Cypres Student inicjuje otwarcie komory czaszy zapasowej przy prędkości opadania przekraczającej 13 m/s. Wynika z tego, że uczeń wykonywał manewry powodujące dużą prędkość opadania większą niż 13 m/s poniżej standardowej dla tego urządzenia wysokości 225 m. Uczeń wylądował na dwóch otwartych czaszach, na trawiastej części lotniska, nie przyjmując właściwej sylwetki przed przyziemieniem. Spowodowało to doznanie obrażeń ciała przez ucznia-skoczką.

Działając na podstawie ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz. U. z 2006 r., Nr 100, poz. 696 z zm.), Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych przyjęła ustalenia wyżej wymienionego podmiotu i uznała, iż:

Przyczynami wypadku lotniczego było:

- 1) Niezastosowanie się ucznia-skoczką do polecenia instruktora, dotyczącego wykonywania zakazanych przez niego manewrów, powodujących opadanie ze**

zwiększoną prędkością. Doprowadziło to do zadziałania automatu spadochronowego i otwarcia spadochronu zapasowego;

- 2) **Przyjęcie niewłaściwej sylwetki podczas przyziemienia na dwóch otwartych czasach, co doprowadziło do doznania przez ucznia-skoczką obrażeń ciała.**

A także akceptuje następujące **zastosowane środki profilaktyczne:**

Podczas szkoleń naziemnych uczniów – skoczków zwraca się większą uwagę na:

- 1) Podporządkowywanie się nakazom i zakazom instruktora, związanym z wykonywaniem ćwiczeń szkolenia praktycznego i skoków;
- 2) Przekazywanie podczas szkolenia teoretycznego wiedzy dotyczącej możliwości zainicjowania działania automatów spadochronowych podczas wykonywania gwałtownych manewrów podczas lotu na otwartej czaszy oraz egzekwowanie tej wiedzy podczas egzaminów dopuszczających do szkolenia praktycznego w powietrzu;
- 3) Wytrenowanie właściwej sylwetki skoczka zarówno podczas oddzielania od statku powietrznego, wolnego spadania jak i podczas lądowania oraz stosowanie nabytych umiejętności i wiadomości także w sytuacjach nietypowych.
- 4) Prowadzenie szkolenia z uwzględnieniem sprawności fizycznej i psychomotorycznej danego ucznia oraz z odpowiednim dostosowaniem liczby powtarzanych ćwiczeń.

oraz zaproponowane **zalecenia dotyczące bezpieczeństwa:**

Podczas przyjmowania do szkolenia uczniów-skoczków, którzy odbywali wcześniejsze szkolenie lub część szkolenia w innych ośrodkach, wskazane jest sprawdzenie, czy posiadane przez nich wiadomości i umiejętności, nie kolidują z programem szkolenia Ośrodka Szkolenia Spadochronowego „PARA-SOL”.

Podpisy Komisji

Przewodniczący posiedzenia Komisji: Andrzej Pussak

podpis na oryginale

Członek Komisji: Michał Cichoń

podpis na oryginale

Członek Komisji: Dariusz Frątczak

podpis na oryginale

Członek Komisji: Jerzy Kędziński

podpis na oryginale

Członek Komisji: Tomasz Kuchciński

podpis na oryginale

Członek Komisji: Ryszard Rutkowski

podpis na oryginale